

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΠΕΡΓΚΜΑΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΡΟΠΟΤΚΙΝ

BY [RABIDPROLETARIANS](#)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟΝ ΚΡΟΠΟΤΚΙΝ

Δεν θα μπορούσαμε να πιστέψουμε αρχικά το δημοσίευμα πως ο Πετρ Κροπότκιν, ο παλιός μας σύντροφος και δάσκαλος, παίρνει μέρος με τον πόλεμο. Ήταν αρκετά τραγικό να βλέπεις τους Σοσιαλιστές και άλλους ριζοσπάστες της Ευρώπης σαγηνεμένους από την δολοφονική έκρηξη που μετατρέπει την Ευρώπη σε ανθρώπινο σφαγείο. Αλλά η συμπεριφορά των Σοσιαλδημοκρατών μπορεί στην τελική να εξηγηθεί ως ένα βαθμό: έχουν παραμείνει καλοί πατριώτες και πιστοί στο Κράτος και την εξουσία, με όλες τις προκαταλήψεις και την περιορισμένη αντίληψη αντιμετώπιση της αστικής ηθικής και του εθνικισμού.

Αλλά ο Κροπότκιν -ο καθαρά Αναρχικός στοχαστής, ο αδιάλλακτος επαναστάτης και αντί-κυβερνητικός- παίρνει μέρος στην Ευρωπαϊκή σφαγή και δίνει βοήθεια και ενθάρρυνση στη μία ή την άλλη κυβέρνηση; Αδύνατον! Δεν θα το πιστεύαμε—μέχρι που διαβάσαμε την ίδια την ανακοίνωση του Κροπότκιν στο εβδομαδιαίο εβραϊκό Αναρχικό περιοδικό –*Freie Arbeiter Stimme* (**I**)– και το γράμμα που αναδημοσιεύουμε εδώ [σμ. τη *Mother Earth*].

Είναι ακόμα πιο επώδυνο σοκ για μας να συνειδητοποιούμε πως ακόμη κι ο Κροπότκιν, ο διαυγής αυτός στοχαστής, έχει πέσει σ' αυτή την περίπτωση θύμα της πολεμικής ψυχολογίας που τώρα έχει κυριεύσει την Ευρώπη. Τα επιχειρήματά του είναι αδύναμα κι επιφανειακά. Στο γράμμα του στον Γκούσταφ Στέφφεν έχει εμπλακεί τόσο στις προσπονήσεις της υψηλής πολιτικής που έχει χάσει την όψη του πιο στοιχειώδους στοιχείου της κατάστασης, ήτοι πως ο πόλεμος στην Ευρώπη δεν είναι ένας πόλεμος εθνών, αλλά ένας πόλεμος καπιταλιστικών κυβερνήσεων, για την εξουσία και τις αγορές. Επιχειρηματολογεί ο Κροπότκιν σαν να είναι ο Γερμανικός λαός σε πόλεμο με τον Γαλλικό, τον Ρώσικο ή τον Αγγλικό, όταν η πραγματικότητα είναι πως μόνο οι κυρίαρχες και καπιταλιστικές κλίκες αυτών των χωρών είναι υπεύθυνες για τον πόλεμο και είναι οι μόνοι που θα ωφεληθούν από τα αποτελέσματά του.

Κατά τη διάρκεια της ζωής του ο Κροπτόκιν μας δίδαξε πως η “αιτία για τον σύγχρονο πόλεμο είναι πάντα ο ανταγωνισμός για τις αγορές και το δικαίωμα τους να εκμεταλλεύονται έθνη που είναι οπισθοδρομικά στη βιομηχανία”. Ενδιαφέρεται το προλεταριάτο της Γερμανίας, της Γαλλίας ή της Ρωσίας για νέες αγορές, για εκμετάλλευση εθνών με οπισθοδρομική βιομηχανία; Έχουν να κερδίσουν τίποτα από αυτόν ή οποιονδήποτε άλλο καπιταλιστικό πόλεμο;

Στο γράμμα του ο Κροπτόκιν περιέργως παραλείπει να αναφέρει τις *εργατικές τάξεις* των αντιμαχόμενων εξουσιών. Μιλάει πολύ για τις στρατιωτικές φιλοδοξίες της Πρωσίας, για την απειλή Γερμανικής εισβολής και ανάλογα κυβερνητικά παιχνίδια. Αλλά που είναι οι *εργάτες* σε όλα αυτά; Εμπλέκονται σ’ αυτό τον πόλεμο τα οικονομικά συμφέροντα των εργατικών τάξεων της Ευρώπης, ωφελούνται με οποιονδήποτε τρόπο από κάθε ενδεχόμενο αποτέλεσμα που θα προκύψει, και προωθείται η διεθνής αλληλεγγύη με το να στέλνονται Ρώσοι και Γάλλοι εργάτες για να δολοφονήσουν τους αδερφούς τους εργάτες με τη Γερμανική στολή; Δεν μας έχει διδάξει από πάντα ο Κροπτόκιν πως η *αλληλεγγύη* στην εργασία παντού στον κόσμο είναι ο ακρογωνιαίος λίθος όλης της πραγματικής προόδου, και πως η εργασία δεν έχει κανένα συμφέρον από τους όποιους διαπληκτισμούς των κυβερνητικών ή των βιομηχανικών αφεντάδων της;

Ο Κροπτόκιν εμμένει στην απειλή του Πρωσικού μιλιταρισμού και στην ανάγκη καταστροφής του. Αλλά μπορεί να καταστραφεί ο Πρωσικός μιλιταρισμός από τον μιλιταρισμό των Συμμάχων (2); Δεν είναι ο μιλιταρισμός μιας χώρας—*οποιασδήποτε* χώρας—που τελικά επαφίεται στη συναίνεση του λαού αυτής της χώρας, και δεν ήταν ο Κροπτόκιν που πάντα υποστήριζε πως μόνο η επαναστατική συνείδηση και η οικονομική αλληλεγγύη των εργαζομένων μπορεί να αναγκάσει το κεφάλαιο και την κυβέρνηση σε συμβιβασμούς και στην τελική κατάργηση και των δύο; Σίγουρα ο Κροπτόκιν δεν θα υποστηρίξει πως το μακελειό, η λεηλασία και η καταστροφή αναπτύσσουν τον πολιτισμό μιας χώρας έναντι μιας άλλης. Τόνιζε πάντα πως η πραγματική κουλτούρα (με την έννοια της κοινωνικής ελευθερίας και της οικονομικής ευμάρειας) επαφίεται στον ίδιο το λαό, και δεν υπάρχει καμιά διαφορά στον πραγματικό χαρακτήρα της κυβέρνησης, ανεξαρτήτως της ιδιαίτερης μορφής της. Πράγματι, έχει πει πολλές φορές πως οι φιλελεύθερες κυβερνήσεις είναι οι πιο πανούργες και συνεπώς οι περισσότερο επικίνδυνες στην υποδούλωση της ανθρωπότητας.

Λυπούμαστε βαθιά, βαθύτατα, για την αλλαγή στάσης του Κροπτόκιν. Αλλά ούτε η μεγάλη Ευρωπαϊκή καταστροφή δεν μπορεί να αλλάξει τη θέση μας για τη διεθνή αδελφότητα των ανθρώπων. Εμείς καταδικάζουμε ανεπιφύλακτα *όλους* τους καπιταλιστικούς πολέμους, με όλα τα σοφίσματα που μπορεί να βρεθούν για την υπεράσπιση της μιας ή της άλλης δράκας πειρατών και εκμεταλλευτών ως περισσότερο φιλελεύθερων. Εμείς αμετάκλητα κρατάμε πως ο πόλεμος είναι παιχνίδι των αφεντάδων, πάντα εις βάρος των εξαπατημένων εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι δεν έχουν να κερδίσουν τίποτα από τη νίκη της μιας ή της άλλης αντιμαχόμενης

πλευράς. Ο Πρωσικός μιλιταρισμός δεν είναι μεγαλύτερη απειλή για τη ζωή και την ελευθερία απ' ό τι η Τσαρική απολυταρχία. Κανένας από τους δύο [μιλιταρισμούς] δεν μπορεί να καταστραφεί από τον άλλο. Και οι δύο θα καταστραφούν μονάχα από την κοινωνική επαναστατική δύναμη του ενωμένου διεθνούς προλεταριάτου.

Αλεξάντερ Μπέργκμαν

Mother Earth Vol. IX, No. 9 (Νοέμβρης, 1914)

Σημειώσεις της μετάφρασης:

1) Η Ελεύθερη Φωνή της Εργασίας ήταν το μακροβιότερο Αναρχικό περιοδικό στην Εβραϊκή γλώσσα (Yiddish). Η έκδοσή του ξεκίνησε το 1890 και σταμάτησε το 1977, μετά από 87 χρόνια.

2) Αλλιώς ονομάστηκε Αντάντ. Οι Σύμμαχοι ήταν η Γαλλική Ρεπούμπλικα, η Αγγλική Αυτοκρατορία, η Ρώσικη αυτοκρατορία και η Ιταλία (η οποία είχε στο μεταξύ φύγει από τη συμμαχία των Κεντρικών Δυνάμεων). Με το ξέσπασμα της Πρώτης Παγκόσμιας Ανθρωποσφαγής στη συμμαχία εντάχθηκαν και η Σερβία, Βέλγιο, Ιαπωνία, Ελλάδα και τέλος (1917) οι ΗΠΑ.